

AMAGERDRAGTEN - NÅR KLÆDER SKABER FOLK

Folkedragter giver ofte i valg af farve og udformning en række informationer om, hvem bæreren er. Dette gælder også for amagerdragten.

Som for de fleste egnsdragter, gjaldt der indviklede regler for farver og udformninger af dragter alt efter, hvem der bar dragten og til hvilken lejlighed, den blev båret. Der var dragter til hverdag og fest, til bryllup og begravelse, samt mange forskellige sørgedragter.

I begyndelsen af 1800-tallet begyndte kvindedragten at blive pyntet med forklædebånd og silketørklæder med blomsterbroderi – alt sammen følger af hollænderbyens velstand. På dragtens udformning kunne man se bl.a. om bæreren var gift eller ugift. Her er det en brudedragt. Foto: Museum Amager.

Gift, ugift, sorg eller glæde ...

Farve og facon af kvindernes dragt afgang først og fremmest af bærerens ægteskabelige status. Ugifte kvinder bar således en hvid, rynket hat, mens enker bar sort fløjlschat osv. Til højtider gik kvinderne i særlige dragter. Til bryllup havde en brud, der var jomfru, en stor forgyldt sølvkæde besat med medaljer om halsen. Enker, der giftede sig igen, havde en sort rynket kåbe på, osv.

Særligt var også sørgedragten, den såkaldte jøb, der blev båret af enker og døtre af afdøde. Jøben var et sort skørt, foret med lærred og foldet bagpå som en vifte. Jøben blev bundet om livet og slået op over hovedet, sådan at der op ad ryggen af foret bagpå blev en vifte i enten rød, blå eller hvid. Jøben blev trukket sammen om ansigtet. Enken havde den trukket så tæt, at hun kun lige kunne se ud. Denne sørgedragt blev brugt sidste gang i 1872.

For den indviede gav dragten således en mængde information om sociale og personlige forhold. Det var vigtigt at vide, hvordan man skulle klæde sig korrekt, så man ikke skilte sig ud. idéen om, hvordan de forskellige amagerdragter skulle bæres, blev fortalt videre fra den ene generation til den næste.

Torvedag og helligdag

I begyndelsen af 1900-tallet holdt man op med at bruge amagerdragten som almindelig påklædning, men så sent som i 1930 kunne man se kvinder i amagerdragt på Grønttorvet i København. Dragten var bl.a. kendetegnet ved et tørklæde med to lange snipper foran og en kortere snip bagved. Skørtet gik til midt på læggen og var ofte blå.

Amagerdragten blev på torvet forbundet med en god kvalitet varer. Derfor var det ikke ualmindeligt, at danske kvinder bar hovedbeklædning, der lignede de hollandske efterkommeres, når de stod på torvet. Det var god reklame.

Helligdagsdragten var kendetegnet ved at være lagdelt både for kvinder og mænd, sådan at kvindedragten havde op til ni lag skørter. Mændene havde ifølge Erik

Pontoppidan i 1760erne fem par bukser på i deres festdragt. De brede susebukser blev dog i det 19. årh. skiftet ud med den almindelige bymode.

De velhavende dragter

Den særstilling hollænderne og deres efterkommere fik satte sit præg på dragterne i form af silkepynt, guldkniplinger samt fløjs- og uldstoffer. Disse materialer var ofte importerede varer der blev købt. Broderier og syninger blev fremstillet af de bedste syersker. Kun hætter, forklæder og mandens hverdagsbukser var hjemmevævede. Et særligt træk for amagerbønderne var den mørke indigoblå farve.